
Mayo Clinic je prostě dobrá značka

Mayo Clinic je prostě dobrá značka

Studenti Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové mají možnost zúčastnit se každoročně odborné stáže na prestižní Mayo Clinic v Minnesotě. Samozřejmě jen ti nejlepší, kteří projdou náročným výběrovým řízením. Jednou z nich je i Ol'ga Jarabicová, absolventka královéhradeckého doktorského studijního oboru hygiena a preventivní medicína, jež se v Americe věnovala výzkumu nanočástic.

Jak se vlastně český student dostane na Mayo Clinic?

V prvé řadě vděčím příležitosti, která na královéhradecké lékařské fakultě existuje díky dlouholeté spolupráci s touto institucí. Grantové a zahraniční oddělení každý rok vyhlásí výběrové řízení, do něž se mohou přihlásit jak budoucí medicí a zubaři, tak studenti postgraduálního studia. Jeho součástí je hodnocení prospěchu ze studia, doktorandi navíc musejí předložit alespoň dva projekty z oblasti svého výzkumu. Následuje pohovor s profesorem Zelalemem Temesgenem, který v Rochestru vede Kliniky HIV. Pohovor má za cíl zjistit, jaké jsou představy studentů o jejich působení na Mayo Clinic, dále pak úroveň anglického jazyka, u doktorandů se rozebírají jednotlivé předložené projekty. Následně pan

profesor rozhodí sítě po klinice, jelikož základní podmínkou přijetí studenta je najít vhodného mentora. Pokud se mentor najde, je student přijat na stáž. Pokud ne, může zkusit štěstí příště.

V čem byl klíč úspěchu?

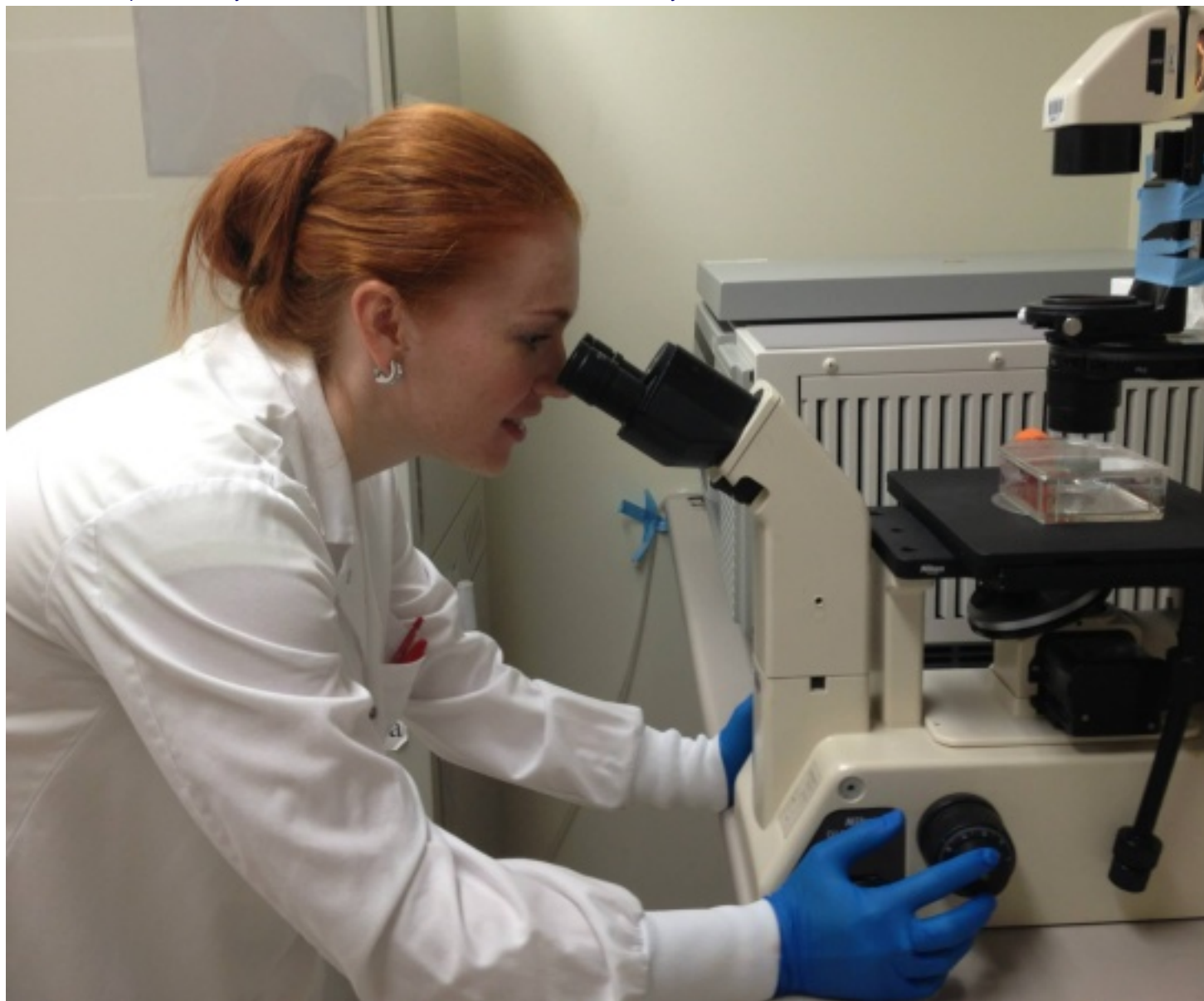
O stáž jsem měla velký zájem, nicméně vyšlo to až napotřetí. Poprvé jsem měla mezery v angličtině, podruhé jsem sice představila kvalitní projekt, ale nenašli pro mě vhodného mentora, který by můj výzkum na Mayo vedl. Řekla bych, že klíčem k úspěchu bylo to nevzdat. Angličtinu jsem si zlepšila na intenzivním kurzu ve Velké Británii a téma výzkumu jsem také přizpůsobila. Mezi samými studenty medicíny, kteří se ten rok do Rochestru dostali, jsem byla jediná hygienička. Na to jsem také hrdá.

Jak jste se dozvěděla, že vybrali právě vás?

Je to trochu paradox, protože jsem už ani nedoufala a zpráva mě zastihla na Erasmu ve švédském Göteborgu. Měla jsem pak celkem napilno. Bylo potřeba vyfídit hodně dokumentů. Musela zafungovat úzká spolupráce se zahraničním oddělením fakulty, samozřejmě jsem do toho zainteresovala i svou nejbližší rodinu. Jednalo se hlavně o zařizování víza do USA a potřebné lékařské prohlídky. Vše se ale povedlo, svou práci ve Švédsku jsem dokončila a pár dnů po vyřízení víz v Bratislavě jsem odcestovala do Ameriky.

Co pro vás bylo na Mayo Clinic nové?

Všechno. Od technického a personálního zázemí pracoviště až po mezilidské vztahy. Kolegové mě přijali hezky, byli velmi nápomocní a přátelští. Školitelé nás zvali k sobě domů na návštěvu nebo třeba na piknik. To se zatím u nás tolik nenosí. Já osobně jsem byla s některými našimi studenty i na návštěvě u profesora Temesgena. Bylo to moc příjemné setkání. Ptal se nás, jak se nám vede, jestli jsme spokojení a podobně. Poznali jsme se i s jeho milou paní a dvěma dcerami. Pan profesor díky studiím na Univerzitě Karlově mluví skvěle česky.

Na jakém projektu jste v USA vlastně pracovala?

Pracovala jsem v oddělení anesteziologie, fyziologie a biomedicíny (v angličtině Department of Anesthesiology, Physiology and Bioengineering, pozn. red.). Spolu s mým týmem jsem zjišťovala, jestli nanočástice zlata dokážou eliminovat bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, která kolonizuje dýchací přístroje, a způsobuje tak zápal plic u lidí napojených na umělou plicní ventilaci, typicky na jednotce intenzivní péče.

Jelikož šlo především o laboratorní práci, zahrnovala vše od přípravy materiálu až po finální mikroskopické zobrazování. Jednotlivé úkoly jsme si na začátku projektu stanovili dopředu. Muselo se postupovat opatrně a efektivně. Hledaly se různé varianty koncentrací, které nejvíc zaberou. S těmi jsme potom dále pracovali. Pro mne byly tyto metody v něčem nové. Poprvé jsem se setkala s konfokálním fluorescenčním mikroskopem a pak mě hodně zaujala práce s buňkovými kulturami.

Co považujete za svůj tamní největší úspěch?

Za odborný úspěch považuji to, že se nám v týmu podařilo dospět k výsledkům, které jsme potom prezentovali na studentské vědecké konferenci. Podílela jsem se na vytvoření posteru, přičemž se mi povedlo dostat do řešitelského týmu a být spoluautorkou. Po lidské stránce jsem vděčná za skvělé kolegy, jež jsem díky stáži získala. Do dnešní doby jsem s některými v kontaktu.

Tento úspěch by se ale nezrodil bez určitých lidí, kteří nás podporovali. Můj vděk patří tehdejšímu vedení Lékařské fakulty UK v Hradci Králové, zejména profesoru Vladimíru Paličkovi, paní Monice Pazourkové a vedení Ústavu hygieny a preventivního lékařství v čele s profesorem Zdeňkem Fialou. Jsem moc ráda, že mi dali tuto příležitost. Nemůžu zapomenout ani na své rodiče, kteří byli moc trpěliví a věřili mi, že to dokážu.

Mayo Clinic má ve světě medicíny zvuk. Otvírá stáž na prestižním pracovišti dveře k další kariéře?

V Americe stoprocentně, tamní vědecké prostředí mě nadchlo. Znáám osobně lidi, kteří tam zůstali i po absolvování stáže nebo se do USA vrátili později a jsou ve své práci úspěšní. Já jsem ale měla jiné priority, a to dokončit úspěšně doktorská studia v Česku.

Je Amerika nakloněna mladým talentům?

Rozhodně. Do vědy a výzkumu tam jdou ohromné peníze, a proto je neustálá poptávka po „mozcích“, od šikovných studentů po renomované vědce. Česko má co nabídnout, lidé jsou tu moc šikovní.

A co americký workoholismus?

Měli jsme přístup do laboratoří čtyřicet hodin denně a nepamatuji si, že bych tam bývala večer sama. Výzkum prostě někdy vyžaduje plné nasazení. Ale mně to velmi vyhovovalo, protože jsem na svém projektu mohla pracovat.

Na Mayo Clinic jste studovala nanomateriály, ve Švédsku a Česku jste zkoumala hladinu kortizolu a alfa amylázy jako markerů stresu u různých povolání. Máte poměrně široký rozptyl. Kam vedly vaše kroky po ukončení studia?

Nějakou dobu jsem pracovala jako laborantka, zkusila jsem si i úřednickou praxi, ale nejvíce mě baví práce v terénu. Momentálně pracuji jako analytička v Národní referenční laboratoři pro prašnost a mikroklima pracovního prostředí, které spadá pod Laboratoř fyzikálních faktorů v Centru hygieny práce a pracovního lékařství u Státního zdravotního ústavu v Praze.

V čem vlastně spočívá hygiena práce?

Má za úkol monitorovat a hodnotit složky prostředí, jimž může být jedinec negativně exponován na pracovišti. Hygiena práce jako obor má širokou oblast působení od technického přes chemické až po biologické směřování. V laboratoři komplexně sledujeme stav mikroklimatu, prašnosti, osvětlení, hluku a neionizujícího záření na pracovišti.

To na první poslech nezní jako úplná detektivka. Co se vám na této práci líbí?

Nikdy se nenudíte, opravdu. Pokaždé jedete do jiného „provozu“ a poznáte tisíc a jedno zaměstnání. Jeden den jste třeba na operačním sále a druhý v pekárně nebo továrně na výrobu křišťálu. Každé nové prostředí s sebou přináší nové výzvy – pro diagnostiku i analytiku výsledků. Hygiena práce je totiž obor, který má složku medicínskou i tu technickou. I to je na ní krásné.

V jakém nejzajímavějším prostředí jste se ocitla?

Asi ve slévárně. To byl zážitek – vidět kolem sebe žhavé železo a potkat lidi, kteří se při práci opravdu zapotí a není to jen tím vedrem. Člověk si v laboratoři nebo kanceláři ani neuvedomí, že máme vlastně pohodlnou práci, když namáháme „jenom“ mozek. Na tohle lidé zapomínají, ale podle mě si opravdu nemáme na co stěžovat.

Vás teď brzy čekají mateřské povinnosti, tak vám přeji, ať vás i tato role baví a těší.

PhDr. Ol'ga Jarabíková, Ph.D. (roz. Šušoliová)

Dnes třiatřicetiletá Slovenka vystudovala Střední zdravotnickou školu v Banské Bystrici v oboru zdravotní laborant. Navázala bakalářským studiem veřejného zdravotnictví na Trnavské univerzitě. Poté získala titul magistr v oboru ochrana veřejného zdraví na Fakultě zdravotnických studií Ostravské univerzity (dnes již Lékařská fakulta). Postgraduální studium ukončila na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové v roce 2014. O tři roky později absolvovala rigorózní studium rovněž v oboru ochrana veřejného zdraví na Lékařské fakultě Ostravské univerzity.